

banks

BANKA ve SİGORTA İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANI

Büllen

YÜRÜYÜŞ: ÇOCUKLARIMIZ İÇİN!...

banks

BAKKA VE SİGORTA İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANI

Bülten

Sayı: 15

Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası Yayın Organı, Onbeş günde bir yayınlanır. Sahibi: Genel Başkan: Mehmet Ali EVCİT. Yazı İşleri Müdürü: Av. Hüseyin AYDIN, Yönetim Yeri: Gazeteci Erol Dernek Sokak Hanif Han No: 11 Kat: 3 Beyoğlu/İSTANBUL. Telefon: 152 90 05-06-07-08

Yayına Hazırlayan

A Açık
Tasarım
Reklamcılık 152 61 48

Baskı: Kent Basımevi

BANKS GENEL MERKEZİ: Gazeteci Erol Dernek Sokak Hanif Han No: 11 Kat: 3 Beyoğlu/İSTANBUL. Telefon: 152 90 05-06-07-08

BANKS ANKARA ŞUBESİ: Mithatpaşa Cad. Hürriyet Apt. 44/18 Yenineşehir/ANKARA Tel: 131 51 33/135 34 57

BANKS EGE ŞUBESİ: Cumhuriyet Bulvarı Piray Apt. 231/4 Alsancak/İZMİR Tel: 21 44 51

BANKS KARADENİZ BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ: Kale Mah. 19 Mayıs Bulvarı, Cumhuriyet İşhanı Kat: 5 SAMSUN Tel: 50 877

BANKS GÜNEY BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ: Karasokulu Mah. 102 Sok. No: 27 Baykam İşhanı ADANA Tel: 12 05 48

17 Haziran 1989 Ankara: Banks toplu sözleşme süreci boyunca çıkan ve çıkabilecek sorunları sendikal kademeleri çalıştırarak, üyelerin onay ve olurlarını alarak değerlendirdi çözümlenmeye çalıştı... Onların katılımını, desteğini aldı. Ankara'da 17 Haziran'da Ankara Sanat Merkezi'nde yapılan temsilcilik toplantısı bunlardan biri oldu. İstanbul, Adana, İzmir, Samsun'da da yapılan temsilci toplantılarında toplu sözleşmenin geldiği noktalar tartışıldı, sorunların ciddiyeti vurgulandı ve çözüm önerileri biçimlendirildi. Ortaya çıkan sonuç ise bir kez daha tekrarlandı: soluklu bir mücadele, amaçlara varmada birlik ve uzun erimlilik...

Samsun'da yapılan Karadeniz Bölgesi'ni kapsayan genel üye toplantısı.

BASIN TOPLANTISI

22 Haziran 1989 günü SHP Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Selvi Ankara'da sendikamız yetkilileri birlikte bir basın toplantısı yaptı. Ekonomik durumun giderek kötüleştiğine dikkat çeken Selvi şunları söyledi:

"Banka ve Sigorta iş kolunda da olumsuz gelişmeler bir an önce giderilmelidir. Yapı ve Kredi Bankasında üç buçuk ayı aşkın süredir toplu iş sözleşmesinin, bağlanamaması, binlerce banka çalışanını ve sendikasını eyleme zorlamaktadır. Buradaki anlaşmazlığın temel nedeni başta iş kolunun grev yasağı kapsamında olmasıdır. İşverenin YHK'ya güvenmesi serbest pazarlığı engellediği gibi katı bir tutum içerisinde girmesine de yol açmaktadır. Şu anda YHK'na intikal eden bu sözleşme, diğer bankalara uygulanan ücret zamları ve hızla yükselen enflasyon dikkate alınarak sonuçlandırılmalı, işverenin tek taraflı ve yasalari kendi duygusal davranış ve anti-demokratik özelemlerine alet edilerek yeni bunalımlar yaratılmamalıdır."

Ankara Şube Başkanı Nihat Canpolat, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Atilla Sav, SHP Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Selvi ve Banks Genel Başkan Danışmanı Alpaslan Bayramgil Basın toplantısında birlikte....

“UTANÇ ve İBRET VERİCİ”

● 9000'e yakın üyemiz adına 3 Mart 1989 tarihinde başlattığımız toplu sözleşme karmaşık süreçlerden geçerek bu noktaya geldi. İsteklerimiz son derece basitti: Gereksinimlerimizi karşılayacak bir ücret, demokratik bir çalışma ortamı, sendikal güvencelerle donanmış bir işyeri ve kazanımlarımızı korumak. Daha da somutlarsak, Bankacılık sektöründe son kez belirlenen ücretler düzeyinde bir ücret, Türk-İş ile Hükümet arasında belirlenen protokol gereğince bordrolara enflasyon farkının yansıtılması.

15 Haziran 1989 günü Sendikamız uyumsuzluk aşamasında da bir sonuca ulaşılmaması, işverenin somut öneriler getirmemekte ısrar etmesi getirdiği kimi önerilerin ise sektörün vardığı son ücret düzenlemelerinin altında olması ve buna karşılık yetki sorununun gündeme gelmesi tehlikeleri nedeniyle 3 Dönem Toplu İş Sözleşmesi için zorunlu olarak Yüksek Hakem Kurulu'na başvurdu.

Sendikamız Genel Başkanı Mehmet Ali Evcit Yüksek Hakem Kurulu'na başvurulması nedeniyle aynı gün bir basın açıklaması yaptı. YHK önünde yapılan Basın açıklamasında Evcit, "Burada sendikamız Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası BANKS ile Yapı Kredi Bankası işvereni arasında sürdürülen toplu sözleşmenin vardığı son aşama nedeniyle bulunuyoruz." diyerek şunları belirtti:

Ve yine biz buraya ülkemizin üyesi bulunduğu Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Standartlarına ve Avrupa Topluluğu Sosyal Şartına tümüyle ters, çelişik ve aykırı bulunan; işkolumuzda anti-demokratik kısıtlamalar getiren 2821 ve 2822 sayılı kanunların ardına saklanan ve çağdaş bir anlayış göstermekten uzak; buna karşılık 1992'lere hazırladığımızı söyleyen, bunun için milyarlarca yatırım yaparak çalıştırdığı insanlara iyi yaşama ve çalışma koşulları ile iyi bir ücret vermeye yanaşmayan, ülkemizin üçüncü büyük Bankası Yapı Kredi işverenin olumsuz tutumu nedeniyle geldik.

9000'e yakın üyemiz adına 3 Mart 1989 tarihinde başlattığımız toplu sözleşme karmaşık süreçlerden geçerek bu noktaya geldi. İsteklerimiz son derece basitti: gereksinimlerimizi karşılayacak bir ücret, demokratik

● Geldiğimiz bu nokta 2821 ve 2822 sayılı sendikalar ve toplu sözleşme yasasının anti-demokratik hükümlerinin ardına sığınarak anti-sendikal tutumlar içine giren ve bu anlamda çalışanların sorunlarını ve beklentilerini tartışmaktan kaçınan "Benim personelime vereceğim bir bardak sudur, trilyonda kazansam fazla vermem" diyen ve ama buna karşın günde 454 milyon kazanan, trilyonlardan sözeden Yapı Kredi için utanç vericidir, ibret vericidir.

Genel Başkan Mehmet Ali Evcit ve Ankara Şubesi yöneticileri Yüksek Hakem Kurulu önünde...

bir çalışma ortamı, sendikal güvencelerle donanmış bir işyeri ve kazanımlarımızı korumak. Daha da somutlarsak, Bankacılık sektöründe son kez belirle-

nen ücretler düzeyinde bir ücret, Türk-İş ile Hükümet arasında belirlenen protokol gereğince bordrolara enflasyon farkının yansıtılması.

BANKS'İ DESTEKLEMİŞ MİSALİ

Sn. Mehmet Ali EVCİT
Genel Başkan
BANKS
Beyoğlu,
İSTANBUL

Yapı ve Kredi Bankası'yla uyumsuzluğumuzu FIET'ten öğrenmiş bulunuyoruz.

Birleşik Krallık'taki Banka, Sigorta ve Finans Sendikası'nın 168.000 üyesi adına size en iyi dileklerimi sunar ve Bankayla uyumsuzluğumuzun üyelerin çıkarlarını tatmin edecek şekilde çözümleneceğini umarım.

Dostça Selamlarımla

İngiliz Banka, Sigorta ve Finans Sendikası

LEIF MILLS
Genel Sekreter

BANKS
Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası
Yönetim Kurulu Başkanlığına

Kardeş sendikamız BANKS'ın mali sermayenin güçlü kurumlarından Yapı Kredi Bankası A.Ş.'ye karşı sürdürdüğü mücadeleyi yakından izliyoruz.

Grev yasağı kapsamında olması nedeniyle YHK kısıkaç altında dayatılmaya çalışılan koşulları BANKS üyeleri kabul etmeyeceklerdir.

Grev yasağı zincirlerini üretimden gelen gücümü göstererek kıran TPAO, TUPRAŞ, Petrol Ofisi işçilerinin örgütü Petrol-İş olarak yapacağımız eylemleri yürekten destekleyeceğiz.

Petrol-İş Sendikası
Münir Ceylan Hüseyin Doğu
Genel Başkan Genel Sekreter

Ama olmadı!

Yapı Kredi işvereni, reklamlarında "Yeni bir çağ", "Aktif Bir Hayat", "Hizmette Sınır Yoktur", "Sektörde 1 Numarayız" derken binlerce çalışanın beklentilerini, umutlarını kararttı, karartıyor. Şaşırtıcı düzeyde düşük ücret zammı öneriyor. Enflasyona endekli ücret sistemi olmaz diyor. Sosyal haklarda geri hükümler dayatıyor. Parasal sosyal haklarda önerdiği artışlar sektörde gelişen noktaların çok gerisindedir. Yapı Kredi sendikamızın işyerinde toplantı yapma hakkını elinden almak istiyor, kimi üyelerimizi sendikasızlık ortamına çekmeyi amaçlıyor.

Özet olarak işte bütün bunlar için toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamadı. Sendikamız ve üyelerimiz Yapı Kredi işverenin dayattığı düşük ücret zammının altına imza atmadı ve atmıyor. Sefalet ücretinin sorumluluğunu kabul etmiyor. Reddediyor, reddediyoruz.

Geldiğimiz bu nokta 2821 ve 2822 sayılı sendikalar ve toplu sözleşme yasasının anti-demokratik hükümlerinin ardına sığınarak anti-sendikal tutumlar içine giren ve bu anlamda çalışanların sorunlarını ve beklentilerini tartışmaktan kaçınan "Benim personelime vereceğim bir bardak sudur, trilyonda kazansam fazla vermem" diyen ve ama buna karşın günde 454 milyon kazanan, trilyonlardan sözeden Yapı Kredi için utanç vericidir, ibret vericidir.

Sizlere gösterdiğiniz ilgi için bir kez daha teşekkür ediyor, Yüksek Hakem Kurulunun gündeminde belki de tek dosya olan bu toplu sözleşme dosyasının artık son dosya olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

ANKARA'DA COŞKUN

18 Haziran 1989, Ankara'da Etlik/Kasalar mevkiiinde toplanan Yapı Kredi emekçileri, toplu sözleşme mücadelemize yepyeni bir halka ekledi.

18 Haziran günü yaptığımız miting ve yürüyüşte, biraraya gelen, kadın erkek, yaşlı-genç yüzlerce BANKS üyesi; açlığa, baskılara hayır diyen sesini bir kez daha yükseltti.

Toplu sözleşme görüşmelerimizin ilk günlerinden beri haklı istemlerimize kulak tıkayanlara; sorunlarımızı umursamayan, dertlerimizi anlamayanlara bir kez daha seslendik.

Çiçekli ve telgraflı protestolarımızla, kapalı salon toplantılarımızla, yemek boykotlarımızla, açlık grevlerimizle, rozetli protesto-

larımızla, yurt içi ve yurtdışında örülen işvereni protesto, sendikamızla dayanışma ağıyla, yükselen mücadelemiz, Ankara'daki yürüyüş ve mitingimizle taçlandı.

18 Haziran günü, demokratik, yasal ve yığınsal bir mitingte biraraya gelen Yapı Kredi emekçileri, sözleşmemizin Yüksek Hakem Kurulu'na bırakılmasına neden olan işverenin uzlaşmaz tutumunu bir kez daha protesto etti. İşvereni, sözleşmemizin doğal taraflar olan sendikamız ve YKB Genel Müdürlüğü arasında imzalanması için bir kez daha masaya oturmaya çağırdı.

SHP Milletvekilleri Kemal Anadol, Tefvik Koçak, Recai Binici, Rıza Yılmaz, Hüsnü Okçuoğlu,

Ömer Çiftçi ve Mahmut Alnak'ın da katıldığı mitingimiz, Genel Başkan Mehmet Ali Evcit'in konuşmasıyla açıldı. Üyelerimize, Yapı Kredi işvereni ve tüm kamuoyuna seslenen bir konuşma yapan Genel Başkanımız, "Biz, insanca yaşamaya yetecek bir ücret istiyoruz. Biz, insanın özsaygısını ve onurunu ayaklar altına almayacak bir çalışma düzeni istiyoruz... Ve Yapı Kredi işvereni bu haklı istemlere yanıt vermeye çağırıyoruz" dedi. Konuşmasını, "Açlığa Hayır", "Açız Ekmek İstiyoruz", "İnsanca Yaşamak İstiyoruz", "Hizmette Sınır Yok, Ücrette Sınır Var", "Sekiz Saat Çalış, Açlığa Alış" sloganları arasında tamamlayan Mehmet Ali Evcit'in ardından SHP Milletve-

kili Kemal Anadol, bir konuşma yaparak anti-demokratik grev yaklaşımını eleştirdi. Mitingimizin son konuşmasını yapan Ankara Şube Başkanı Nihat Canpolat'ın konuşması ve okunan şiirlerin ardından, Eski Garajlar-Anatamir kavşağına kadar sürecek olan yürüyüşümüz başladı.

Ankara Şube Başkanı Nihat Canpolat:

"Sirkülerlerde, video filmlerinde, toplantılarda, reklamlarda, sizlere durmadan "çağdaş bankacılık"tan söz ediliyor.

Soruyoruz arkadaşlar, Çağdaş bankacılık sadece işte büyümekte mi?

Çağdaş bankacılık, sadece kârlarda büyümekte mi?

Çağdaş bankacılık, sadece sektörün on yıl ilerisinde olmak mı?

Hayır arkadaşlar, çağdaşlık tek taraflı olmaz. Sana trilyonlar kazandıran, seni sektörün en iyisi yapan emekçiye insanca yaşayacak bir ücret vermeden çağdaşlık olmaz.

Lise mezunlarını 90 bin liraya çalıştırarak çağdaşlık olmaz. Üniversite mezunlarını, en az bir yabancı dil bilen elemanını 140 bin liraya çalıştırarak çağdaşlık olmaz.

İşte bunun için mücadele ediyoruz. Çağdaş ve demokratik bir iş yaşamı sağlayabilmek için, insanca yaşamamın asgari gerekliliklerini sağlayabilmek için mücadele ediyoruz. Ekmegimizi, haklarımızı alıncaya kadar da, mücadeleye devam ediyoruz."

E KARARLI YÜRÜYÜŞ

Yapı Kredililerin aileleri ve çocukları ile katıldıkları yürüyüş; başlarda üzerinde "İnsanca Bir Yaşam İçin" yazılı mavi-beyaz şapkalar, ellerde dövizlerle yaklaşık 2,5 kilometre sürdü. Yürüyüş kortejinin önünde, tüm izleyicilerin geniş ilgisini çeken ahşaptan yapılmış bir maket göze çarpıyor-

du. Üzerinde "Yapı Kredi Hizmette Sınır Yoktur/Ücrette Sınır Vardır Şubesi-Tele 24" yazılı olan kafes, temsili bir Yapı Kredi şubesini simgeliyordu.

Halaylar ve hiç kesilmeyen sloganlarla Yapı Kredi emekçilerine yaradır bir sendikal disiplin, çoşku ve bitmek bilmez bir enerjiyle

geçen yürüyüş, alkışlarla sona erdi. Yürüyüş sona erdiğinde, sendikal beraberliğin, birlik ve disiplin içinde istemlerini yüksek sesle dile getirmenin tadına doyamamış olan yürüyüşçüler, daha nice mitinglerde, daha nice yürüyüşlerde tekrar buluşmak üzere birbirleriyle sözleşiyorlardı.

Genel Başkan Mehmet Ali Evcil

Eğer işveren, gerçekten sözleşmenin taraflar arasında imzalanmasını istiyorsa;

Eğer gerçekten, personelinin mağdur olmamasını, sıkıntıda kalmamasını istiyorsa;

Biz hazırız; Gelsinler sorunlarımızı sendikal düzen içinde çözelim.

Gelsinler, Yapı Kredi emekçilerinin iki yıllık kaderini yasal taraflar olan sendika ve işveren arasında imzalayacağımız sözleşmeyle belirleyelim. Sorunlarımızı biz biliyoruz; biz çözelim.

Ama bu çağrıya kulak vermeye niyetleri yoksa, bir tek şeyi bilmelerini istiyoruz:

Bu sözleşme Yüksek Hakem Kurulu'nda bağtılsa bile, Yapı Kredi emekçileri ve BANKS için hak mücadelesi bitmeyecek;

İnsanca yaşamaya yetecek bir ücret, ve insanlık onuruna yaradır çalışma koşulları yaratıncaya kadar mücadelemiz sürecektir.

Ekmeği için, hakları için, insanlık onuru için mücadele eden Yapı Kredi emekçileri, karşısına çıkartılan tüm güçlükleri aşmasını bilecek.

Ve er ya da geç, bu mücadele den yüzakıyla çıkacaktır.

Bu inancı bugün burada tek tek herbirinizin yüzlerinde bir kez daha görmekten kıvanç duyarak sizleri bir kez daha çoşkuyla selamlıyorum.

SHP İzmir Milletvekili Kemal Anadol:

"12 Eylül'den sonra yasalar çıktı. Evvela 2821, 2822 sayılı yasalar geldi.... Her türlü sendikal ve toplumsal özgürlükler kaldırıldı. Ve bugünkü topluma "deli gömleği" giydirdiler... Bu gömleği siz yırtacaksınız, işçisini yırtacak.

Şimdi tekrar soruyorum. Sorumlulara bir kez daha buradan, Kasalar'dan sesleniyorum:

"Anarşi ve terörü yaratanlar banka emekçileri miydi ki, onların grev haklarını ellerinden aldınız?"

"12 Eylül'den sonra açılan davalar da hangi banka emekçisinin cebinden bir tek çakı çıktı?"

"Hangi banka emekçisi teröre bulaştı?"

"Hangi banka emekçisi, elinde tabancayla insan avına çıktı?"

Hiçbirisi.

"Yani, 12 Eylül'den önce anarşiyi yaratan, Yapı ve Kredi Bankası'nın bilmem ne şubesindeki veznedar Ahmet Bey miydi, muhasebeci Aysel Hanım mıydı?"

Hayır, hiçbiri değildi.

NE İSTEDİK, NE OLDU SORUN ÇÖZÜMLENEMEYECEK

Sendikamız Banks ile Yapı Kredi Bankası işvereni arasında sürdürülen 3. Dönem Toplu Sözleşme, başladığı 3 Mart 1989 tarihinden tam 102 gün sonra 15 Haziran 1989 tarihinde Yüksek Hakem Kurulu'na gitti.

2821 ve 2822 sayılı Sendikalar, Toplu Sözleşme ve Grev, Lokavt yasalarının kısıtlayıcı hükümlerini sendikamızın varlığını etkisizleştirmek ve giderek ortadan kaldırmak amacıyla kullanmaya çalışan işveren, toplu sözleşmenin her aşamasında açmazlar yarattı.

Yüksek Hakem Kurulu gündemine giren toplu sözleşme görüşmelerinin tüm aşamalarında dayatmalar getirdi. Sendikamızın yaklaşımları karşısında görüşlerini açık olarak belirtmedi. Hatta öyle ki brüt çıplak ortalama ücretlere % 129 ücret zammı ile sosyal hakları % 110-120 arasında zam yapılması, yemek parasının 2.000.-TL yakacak yardımının 225.000.-TL kreş ödeneğinin 25.000.-TL, erzak yardımının 80.000.-TL olması önerilerinin dışında hiçbir öneri hiçbir açıklama yapmadı.

YAPI KREDİ İŞVERENİ ISRARLI YAKLAŞIMLARA İNATLA KARŞI KOYDU.

Yani işveren 102 gün içinde, oturumlarca süren tartışmalarda sendikamızın tüm somut yaklaşımlarına rağmen;

— İkinci yıl ücret zammının ne olacağı konusunda öneri getirmemiştir.

— 1.Yıl zammının dağıtımı konusunda ayrıntılı görüş bildirmemiş, bu konudaki ilkelerinin ne olduğunu ve/veya olmadığını açıklamamıştır.

— Giyim, Öğrenim, Evlenme, Yakacak, Ölüm Yardımları ile Yol, İzin, Şoför, Zirhli Araç, 1 ve 2 imzalar, Tele-İşlem, Kasa gibi ödenekler konusunda ne 1. yıl, ne de 2. yıl için hiçbir ama hiçbir öneri getirmemiştir.

— Sektör'de, Garanti Bankası'ndaki son ücret düzenlemesine rağmen, bu bankada gerçekleşen ücret düzeyini tartışmaktan, konuşmaktan kaçınmıştır.

— 2. Dönem toplu sözleşmede varolan kimi toplu sözleşme maddelerini sendikamızın varlığına yö-

Yapı Kredi işvereni ise sorunu çalışanların "Hakkı" "Hakettileri" bağlamında değil, "Bilanço'daki yüksek kâr" ve sendikamızın etkisizleştirilmesi, olarak görmüş bu amaç için binlerce insanı sefalet bordolarına mahkum etmiştir. etmektedir

nelik bir saldırı aracı olarak kullanılmak istemiş, müktesap haklarımızı elimizden almaya yeltenmiştir.

Sonuçta zamanı ve yasal kısıtlamaları sendikamızın etkisizleştirmek yönünde değerlendirerek; toplu sözleşmenin bağlanması yönündeki ısrarlarımızı, alternatif çözümlerimizi inatla belirsizliklerinin içine itmeye çalışmıştır.

Bütün bu süreç içinde ise sendikamız bir zorlamanın sonucu olarak Toplu Sözleşme ve Sendikalar Yasası'nın getirdiği zorunlulukla toplu sözleşme yetkisinin düşmesi, binlerce insanın sendikasıyla yaşamaması nedeniyle Yüksek Hakem Kurulu'na başvurmuştur.

— Nedir Yüksek Hakem Kurulu?

— Toplu Sözleşme neden bu aşamaya girdi?

— Yüksek Hakem Kurulu aşamasına sendikamızın zorlayan kimlerdir?

— Yüksek Hakem Kurulu'ndan "iyi bir sözleşme" çıkması olanaklı mı?

— Sürecin bu aşamaya dayanmasının sorumluluğu kime, kimlere aittir?

— Toplu sözleşme hala iki tarafın yani işveren ile sendikamızın anlaşmasıyla bağlanamaz mı? Bu olanakla tümüyle yitirmiş midir?

— Geri ve sektör düzeyinin altında bağlanacak bir toplu sözleşmenin sonuçları, yalnız sendikayı veya yalnız işvereni mi etkiler? İki taraf da etkilenmez ve işyerinde "Huzur" ortamı sağlanabilir mi?

BANKS'I DESTEKLEMİ MESAJI

Mehmet Ali Evcit
Banks Genel Başkanı

Portekiz'in, Lizbon şehrinde ki, 45.000 üyeli SBSİ adına destek ve dayanışmamızı belirtmek ister ve Yapı Kredi Bankası ile olan uyumsuzluğun bütünüyle başarılı olarak sonuçlanmasını dileriz.

Portekiz Banka İşçileri Sendikası
SBSİ Yönetimi

SVENSKA
BANKMANNÄFÖRBUNDET
İSVEÇ

Başkan-Kemal SATIR'a,
Genel Müdür-Burhan
KARAÇAM'a

Yapı ve Kredi Bankası'nın BANKS'ın ekonomik taleplerini görüşmeyi reddetmesi nedeniyle 50.000 İsveç'li Banka Çalışanı adına derin bir endişeye kapılmış bulunmaktayım. Bankanın tutumu sosyal adalete ve Avrupa ülkelerinde varolan normlara aykırıdır. İsveç Banka Çalışanları Sendikası'yı tamamen desteklemektedir.

ROLF BLOM
Genel Başkan

Sn. Mehmet Ali Evcit Banks
Genel Başkanı

Yapı Kredi Bankası işvereni ile yapmakta olduğunuz toplu-ış sözleşmesinde işverenin takındığı işçi haklarına karşı ve çağ dışı tavırını kınıyor sağlık iş olarak tüm gücümüzle sizleri destekliyor ve başarılar diliyoruz.

Mustafa Başoğlu Sağlık İş Sendikası Genel Başkanı

Burhan Karaçam'ın dikkatine
Yapı ve Kredi Bankası
Genel Müdürü

Brüksel, 6.6.1989

Bankanızı kardeş-örgütümüz BANKS'la karşı karşıya getiren ciddi ihtilafı öğrenmiş bulunmaktayım. Sendikamız SETCA üyeleri adına, bankanın sendikayla ekonomik talepleri görüşmeyi reddetmesini şiddetle protesto ediyorum. Yapı ve Kredi Bankası'nca gerçekleştirilen kartların adil bir bölümü, daha yüksek ücretler ve başka yararlar şeklinde, banka çalışanlarının hakkıdır. Banka çalışanlarının satın alma gücünün kemirilmesine kayıtsız kalmak sosyal adaletle bağdaşmaz; ayrıca bu durum Türkiye'nin ekonomik ge-

lişmesi için ciddi bir tehlike oluşturur.

BANKS'la, uluslararası çalışma kuralları temelinde ve usulüne uygun bir şekilde görüşmelere girişmenizi ısrarla rica ediyorum. Banka çalışanları tüm Avrupa çapında sendikahdırilar; ücretlerini ve diğer çalışma koşullarını serbetçe görüşme hakları vardır, ve taleplerini desteklemek için grev dahil ekonomik amaçlı eylemler örgütleyebilirler.

Yapı ve Kredi Bankası'nın uzlaşmaz tutumu, Türkiye'nin Avrupa'yla tam bütünleşmesini hiç de kolaylaştırmamaktadır.

Saygılarımızla,
G. CLAJOT
Genel Sekreter

FGTB - SETCA
Belçika Hizmetliler,
Teknisyenler ve Kadrolar
Sendikası

Burhan KARAÇAM
Yapı ve Kredi Bankası
Genel Müdürü

Sayın Genel Müdür,

Federal Almanya'da bankacılık sektöründe çalışan 400.000 kişinin sendikal haklarını temsil eden bir

kuruluş olarak, bankanız çalışanlarına karşı sert tutumunuzdan büyük üzüntü duyduğumuzu bildirmek isteriz. Bankada çalışanların bağlı olduğu sendikayla, ücretlerin artırılması konusunda görüşmelere oturmayı reddetmekle, sendikal hakları çiğnemiş ve BANKS sendikasının varlığını telit yoluna gitmiş oluyorsunuz.

Federal Almanya'daki banka çalışanları adına sizden, derhal ücretlerin artırılması ve diğer çalışma koşulları konusunda görüşmeleri başlatmanızı rica ediyorum.

Saygılarımla,
Hans Georg Stritter
DGB/ Ticaret, Bankacılık ve Sigortacılık
Sendikası Yönetim Kurulu

Sayın İmren Aykut,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanı

Sayın Bakan,

Federal Almanya'da bankacılık sektöründe çalışan 400.000 kişinin sendikal haklarını temsil eden bir kuruluş olarak Yapı ve Kredi Bankası'nın, kardeş örgütümüz olan Türk BANKS Sendikasına karşı

NE İSTİYORUZ!..

KADAR BÜYÜK VE ÇETİN Mİ?

Toplu Sözleşmenin normal yasal zamanı içinde bağitlanmaması ve dolayısıyla üyelerimizin en doğal hakkı olan ücret zammının Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında onların bodrolarına yansıtılmaması sorumluluğu tümüyle Yapı Kredi işverenine aittir.

İşte daha yığınca soru arasında seçtiğimiz bir dizi sorun, bir dizi soru...

YÜKSEK HAKEM KURULU BİR KISITLAMA KURULUDUR

12 Eylül 1980 darbesi ile sendikaların kapatılması ve ardından Sendikalar, Toplu Sözleşme ve Grev ve Lokavt Yasası ile oluşturulan Yüksek Hakem Kurulu, bir kısıtlama kuruludur. Hükümet, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türk-İş ve yargı organlarının temsilcilerinden oluşan kurul, aldığı bütün kararlarında varolan hakları daha da geriletti. Ücretleri düşük kıldı. Türk-İş bu kurulun kararlarına her keresinde karşı oy kullandı veya protesto ede-

rek katılmadı. 12 Eylül döneminin anti-demokratik kurumu olan Yüksek Hakem Kurulu grev yasaklamasının olduğu, işkolu, işletme ve işyerlerinde toplu sözleşmeleri bağitlamak için varlığını sürdürdü, sürdürüyor. Banka işkolunda ilk kez 1988 yılında Akbank Sözleşmesi Banksis ile Akbank arasındaki uyumsuzluk nedeniyle Yüksek Hakem Kurulu'nda son derece düşük ücret zammı ile bağitlandı.

Şimdi bağitlayacağı toplu sözleşme için sendikaların hiçbir itiraz hakkının olmadığı Yüksek Hakem Kurulu'nun gündeminde Türkiye'nin en büyük bankaları arasında bulunan Yapı Kredi'de çalışan on bine yakın üyemizi ilgilendiren Toplu Sözleşme var. Elbette bu süreç bu aşama daha önceki süreçlerin aşamaların bir sonucu...

BANKSİ DESTEKLEMİ MESAJI

sert tutumuna çok üzüldüğümüzü belirtmek isteriz.

Yapı ve Kredi Bankası bu tutumuyla, Uluslararası kabul görmüş çalışma normları ve de özellikle İLO sözleşmesinin 87 ve 98. maddelerini çiğnemektedir. Bankanın, ücretleri artırma konusunda bir öneride bulunma yerine her çalışana yarı ayrı anlaşma yoluna gitmek istemesi, sendikayı dayanağından yoksun bırakarak etkinliğine son vermeye yöneliktir.

Sizden nüfuzunuzu kullanarak sendika ile Yapı ve Kredi Bankası arasında görüşmelerin başlamasına yardımcı olmanızı rica ediyoruz.

Saygılarımızla,
Hans Georg Stritter

DGB/
Ticaret, Bankacılık ve Sigortacılık Sendikası

Değerli Arkadaş,
Yapı ve Kredi Bankası ücretlerinin satın alma gücünün korunması için sendikanızca yürütülen mücadele konusunda FIET tarafından bilgilendirilen F.O.'ya bağlı Federasyonumuz tüm üyelerle birlikte sizleri desteklemektedir.

bağlı Federasyonumuz tüm üyelerle birlikte sizleri desteklemektedir.

Mücadelenizin başarısını içtenlikle diliyor ve YAPI ve KREDİ BANKASI'nın, sendikanızı çalışanları temsil etme olanaklarından dışlama girişimlerini kınıyoruz.

Kardeşçe selamlarmızla,

Hizmetliler ve Kadrolar Federasyonu/

Genel Müdür-Burhan KARAÇAM'a

Birleşik Krallık'taki Banka, Sigorta ve Finans Sendikası'nın 168.000 üyesi adına, ücret ve koşullarda iyileştirme talebeden Sendika ile Sözleşme görüşmeleri'ne başlaması için Bankanızı ısrar etmek üzere yazıyorum.

Sendika ile Bankanız arasındaki uzlaşmazlığın, tüm ilgililerin çıkarlarını tatmin edecek şekilde çözümlenmesinin mümkün olacağını umarım.

Samimiyetle,
LEIF MILLS
Genel Sekreter

YÜKSEK HAKEM KURULU'NA GİDİŞİN SORUMLUSU YAPI KREDİ İŞVERENİDİR.

Toplu Sözleşmenin normal yasal zamanı içinde bağitlanmaması ve dolayısıyla üyelerimizin en doğal hakkı olan ücret zammının Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında onların bodrolarına yansıtılmaması sorumluluğu tümüyle Yapı Kredi işverenine ve O'nun Genel Müdürü Burhan KARAÇAM'a aittir.

Neden?
Çünkü, sendikamız Yüksek Hakem Kurulu'na başvurmak zorunluluğunu sendikal yasaların kısıtlaması nedeniyle duymuştur. Bu Toplu sözleşme yetkisinin düşmemesi için zorunlu bir başvurudur. Bütün somut, geçerli ve gerçek yaklaşımlarımıza rağmen itildiğimiz bir aşamadır. Çünkü son güne kadar işveren ücret zamları ve parasal sosyal haklar konusunda "olmaz"ı dayatmış; "oluru" yada "olabileceği" söylememiştir, saklamıştır. Dolayısıyla toplu sözleşmeyi masanın dışına taşımak istemiştir. Sendikamızın bütün süreç boyunca yaptığı eylemleri ve çıkışları ise toplu sözleşmeyi masaya çekmek için olmuştur. Ve işverenin önce "brüt ortalama ücretler 603.000.-TL olmalıdır" önerisi ardından yapılan çıkışlar buna yöneliktir. Onları gerçeğe, yaşam gerçeğine döndürmek için yapılmıştır.

VE BURHAN KARAÇAM'IN UNUTTUKLARI

26 Şubat 1989 tarihli Sabah Gazetesi'nde Duygu Asena'nın Burhan Karaçam ile yaptığı röportajdan:

"Asena: Burhan bey sanıyorum Yapı Kredi'de çalışanlar maaşlarından pek memnun değiller.

Karaçam: Olabilir.

Asena: Yakında toplu sözleşmeniz var, bu konuda açıklama yapar mısınız yoksa daha erken mi?

Karaçam: Toplu sözleşme ile ilgili bir açıklama yapamam elbette. Ancak hemen şunu söyleyeyim, biz bankada tüm yönetim olarak bütünlüşmeyi amaçlayan, bu konuda ça-ba sarfeden insanlarız. Biz son bir senelik dönemde içinde bir takım ücret ayarlamaları da yaptık. Biz sektör içinde banka personelimizi en az rakip bankalarla rekabet edebilecek düzeye getireceğiz."

27 Şubat 1989 142 sayılı sirküler: "....Amacımız görüşmelerin en ki-

Yapı Kredi işvereni ise sorunu çalışanların "Hakkı" "Hakettikleri" bağlamında değil, "Bilanço'daki yüksek kâr" ve sendikaların etkisizleştirilmesi, olarak görmüş bu amaç için binlerce insanı sefalet bordrolarına mahkum etmiştir, etmektedir.

SÜREÇ KONTROL EDİLEBİLİR. SÖZLEŞME MASADA BAĞITLANABİLİR; BU OLANAK VARDIR.

Bütün bu olumsuz sürece ve aşamaya rağmen gelişmeler hala kontrol edilebilir. Toplu sözleşme Yüksek Hakem Kurulu gündeminde olmasına karşın masaya getirilebilir ve sektörde varılan düzey gözönünde tutularak yaklaşımlarla bağitlanabilir.

Ama bunun için işverenin 32 maddeden oluşan parasal maddeler için açık ve net öneri getirmesi; edinilmiş sendikal ve sosyal hakları pazarlık konusu yapmaması gerekir.

Kısaca, sendikamız Banks, süreci kontrol edilebilir görmekte ve tarafların yaklaşımlarıyla sözleşmenin hala masaya getirebileceğini görmektedir.

Yeter ki çağdaş bir diyalog kurulsun ve bu kesintiye uğratılmasın. Yeter ki çalışanların hak ettiklerine karşı çıkılmasın....

Banks bu anlamda Yapı Kredi işverenine bir kez daha çağrıda bulunuyor.

sa zamanda sonuçlandırılarak personelimize yeni zamlı ücretlerinin 1 Nisan itibarıyla ödemektir."

28 Mart 1989 tarihli 219 sayılı sirküler: "...her zaman olduğu gibi personelimizin en az sektördeki diğer rakip kuruluşların sosyal ekonomik haklarına sahip olacağına bilinmesini bir daha belirtir..."

Bizler Dergisi Mart 1989 Sayısı: Burhan Karaçam ile yapılan röportajdan:

Personelimiz ne kadar iyi şartlarda çalışırsa bankamız da o kadar fazla kazanacaktır. Buradaki felsefemiz şöyle: daha fazla bütünlüşmesine, müessesine daha fazla bağlanmasına, işine daha fazla sarılmasına neden olacağına ve müesseseyi daha fazla ileriye götüreceği kıvılcıkları ortaya çıkaracağına inanıyorum.

— Banka ve sigorta işkolunda yüzbinlerce insan sendikalardan yoksundur veya sendikalaşma hakları fiili olarak engellenmektedir. Ancak çalışanların 1/3'ü sendikalıdır.

— Sendikalar ve toplu sözleşme yasaları sınırlarında yapılan toplu sözleşmeler Bankalar Yasası'nın da kısıtlayıcı ve engelleyici hükümlerinin baskısı altındadır.

TÜRKİYE "KARA LİSTE" DE...

Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO)'nun 76. Dönem Toplantısı 7 Haziran'da Cenevre'de toplandı. Çalışma yasalarının ve uygulamaların İLO standartlarına uygun olup olmadığının değerlendirildiği konferansta, Türkiye'deki uygulamalar sert dille kınandı.

Sendikamız Banks, Türkiye'

deki uygulamalarında ele alındığı oturum öncesi banka işkolundaki durumu ve toplu sözleşmenin Yüksek Hakem Kurulu'na gidış sürecinin nedenlerini özetlediği bir mesajı, konferansta bulunan FIET Genel Sekreterine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'a ve Türkiye İş Başkanı Şevket Yılmaz'a ilettili.

Türkiye'nin görüşüldüğü oturumda konuşan 100 ülkeden 317 sendikandan üst örgütü FIET delegesi, Türkiye'deki uygulamalara özel olarak değindi ve Türk hükümetini İLO'ya verdiği sözleri tutmamakla suçladı. Sendikamızın Yüksek Hakem Kurulu'na giden sözleşmesini dile getirdi.

Sonuçta demokratik hakların kısıtlandığı ve İLO Standartları altında yasal düzenlemelerin ve uygulamaların olduğu ülkemiz delegelerce kınandı ve Türkiye İLO standartlarına uymadığı için "Kara Liste"ye alındı.

BANKS'IN İLO GENEL KURULUNA MESAJI

1. Toplu sözleşme ve Grev Kanunları, İLO Sözleşmeleri ve belirlediği standartları ile Avrupa Sosyal Şartı sözleşmelerine aykırı, ters ve çelişik olduğundan;

— Banka ve sigorta işkolunda yüzbinlerce insan sendikalardan yoksundur veya sendikalaşma hakları fiili olarak engellenmektedir. Ancak çalışanların 1/3'ü sendikalıdır.

— Yine banka işkolunda diğer işkollarında olduğu gibi yönetici personel ile güvenlik görevlileri ve bireysel akit yapılan uzmanlar, hizmetliler sendikasızdır.

— Sendikalar ve toplu sözleşme yasaları sınırlarında yapılan toplu sözleşmeler Bankalar Yasası'nın da kısıtlayıcı ve engelleyici hükümlerinin baskısı altındadır.

— Bankacılık işkolunda da sendikalar işkolu barajı getirilmesi nedeniyle örgütlenme

leri tehditlerle karşı karşıyadır.

— Yeni teknoloji uygulamasıyla beyaz yakalı onbinlerce insan, iş güvencesi ve sağlık sorunları karşısında korunmasız ve savunmasızdır.

— Yoğun ve fazla çalışmalar sendikaların ve üyelerinin engelleyemediği bir sosyal yarıdır.

— Ve hepsinden de daha önemli sendikaların grev ve değişik eylem biçimleri tümüyle yasaklanmıştır.

— Toplu sözleşmeler de anlaşmazlığın sürmesi durumunda sendikalar ile işverenlerin görüşmeleri resmi olarak tümüyle kesilmekte ve sendikalar ile işverene rağmen Yüksek Hakem Kurulunca toplu sözleşme bağlanmaktadır. Bağtlanan bu toplu sözleşmenin hükmü kesindir ve hiçbir biçimde itiraz edilemez.

2. İşte bu yasal koşullarda

Türkiye'nin en büyük 3 Bankasından biri olan Yapı Kredi Bankası ile toplu sözleşme görmelerine başlayan sendikamız, işverenle anlaşamamış, yasal kısıtlamaları kullanan banka işvereni sendikamız taleplerine kesinlikle yaklaşım göstermemiştir. Sonuçta Yasal zorunluluk nedeniyle Sendikamız 15 Haziran 1989 tarihinde Yüksek Hakem Kuruluna başvurmuştur. Artık resmi olarak sendikamız toplu sözleşmenin geleceği için hiçbir öneri getirememekte dolayısıyla yasaların kısıtlılığı nedeniyle üyelerimiz ve aileleri zor durumda kalmaktadır.

3. İLO Standartlarına tümüyle ters olan bu durum İLO Aplikasyon Komitesinde, Türk Heyetince dikkate alınmasını diliyoruz, saygılarımızı sunuyoruz.

Genel Sekreter
Atif Yıldız

Ve Fiet Genel Sekreteri'nin İLO Konferansı'ndan sonra sendikamız Genel Başkanı Mehmet Ali Evcit'e iletildiği mesaj.

Kısa ve öz:

Değerli Kardeşim;

Bu sabah FIET adına İLO konferansına, Türk Hükümetinin, anti-sendikal politikalarını aşağıda ki paragrafta belirtildiği gibi eleştiren mesajı gönderdim: "Türkiye'de Banka çalışanları eğer bir grev örgütleri veya buna katılırlarsa tutuklanmayla yüz yüze kalırlar. Üzülerek belirtiriz ki Türk Hükümeti İş Yasaları'nı düzeltceği hakkında İLO'ya verdiği sözleri yaşama geçiriyor."

En iyi dileklerle.

FIET Genel Sekreteri